

Rodzaj *Rosa* (Rosaceae) na Wysoczyźnie Ciechanowskiej

PAWEŁ MARCINIUK

MARCINIUK, P. 2011. *Rosa* genus (Rosaceae) in Wysoczyzna Ciechanowska region. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 18(1): 17–20. Kraków. PL ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: On the basis of the herbarium collection gathered between 2005 and 2008 in the geographical mesoregion of the Ciechanowska Upland, 156 sites of nine species of the genus *Rosa* were reported. Among the taxa that were found six were native species: *R. canina*, *R. dumalis*, *R. sherardii*, *R. rubiginosa*, *R. inodora*, *R. villosa*, while three species were antropophytes: *R. gorenkensis*, *R. rugosa*, and *R. multiflora*.

KEY WORDS: *Rosa*, Rosaceae, distribution, Wysoczyzna Ciechanowska region

P. Marciniuk, Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, ul. B. Prusa 12, PL-08-110 Siedlce, Polska; e-mail: pawelm@uph.edu.pl

WSTĘP

Dotychczas z mezoregionu Wysoczyzna Ciechanowska istniało bardzo mało informacji o rozmieszczeniu róż. Z tego obszaru podawana była tylko najpospolitsza w Polsce *Rosa canina*. Stanowiska innych gatunków, jak: *Rosa majalis*, *R. dumalis*, *R. sherardii* i *R. rubiginosa*, znane są ze strefy granicznej pomiędzy Wysoczyzną Ciechanowską a mezoregionami sąsiednimi, takimi jak: Równina Kurpiowska, Wzniesienia Mławskie, Równina Raciąska, Wysoczyzna Płońska i Dolina Dolnej Narwi (ĆWIKLIŃSKI & GŁOWACKI 2000; ZAJĄC & ZAJĄC 2001; POPEK 2002).

Publikacja niniejsza podaje rozmieszczenie sześciu rodzimych i trzech geograficznie obcych gatunków róż zebranych w latach 2005–2008 na Wysoczyźnie Ciechanowskiej i terenach przyległych, przez co stanowi uzupełnienie do mapy rozmieszczenia rodzaju *Rosa* w Polsce.

Róże zbierano na różnych siedliskach: przydroża, miedze, zarośla śródpolne, obrzeża lasów. W przypadku antropofitów uwzględniono wyłącznie miejsca, co do których istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo, że krzewy róż były sadzone – spontaniczne zarośla oddalone od zabudowań, głównych dróg i kształtowanych obrzeży lasów.

Stanowiska poszczególnych taksonów zlokalizowano względem kwadratu ATPOL o boku 2,5 km (ZAJĄC 1978), opis uzupełniono o nazwę najbliższej miejscowości i datę zbioru.

Nazwy gatunków podano za MIRKIEM i in. (2002), nazwy mezoregionów geograficznych przyjęto za KONDRACKIM (2002).

WYKAZ GATUNKÓW

***Rosa canina* L.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC3513, Zawadki koło Przasnysza, 29.08.2008; EC3620, Karwacz koło Przasnysza, 2.09.2008;

EC4400, Szulmierz, 22.07.2008 i 18.08.2008; EC4423, Rębówko, 18.08.2008; EC4521, Niesiobędy, 19.08.2008; EC4732, Janopole koło Makowa Mazowieckiego, 7.08.2008;

EC5401, Pomorze, 9.06.2008; EC5420, Mieszki-Różki, 9.06.2008; EC5500, Kobylin nad Soną, 12.07.2007; EC5522, Wola Gołymińska, 18.08.2008; EC5532, Gołymín, 16.07.2008; EC5601, Klimki, 18.10.2008; EC5613, Chrzanowo koło Makowa Mazowieckiego, 15.10.2006; EC5700, Maków Mazowiecki, 1.09.2007;

EC6433, Koźniewo Wielkie, 11.06.2008; EC6501, Garnowo Duże, 26.06.2008; EC6511, Ostaszewo Begno, 11.06.2008; EC6512, Borza Strumiany, 20.08.2008; EC6520, Gotardy, 8.09.2007 i 11.06.2008; EC6522, Nowe Skaszewo, 8.09.2007; EC6523, Nowa Borza, 20.08.2008; EC6523, Sulnikowo, 20.08.2008; EC6531, Szyszki, przed wsią od strony Strzegocina, 8.09.2007; EC6532, Skaszewo Włościańskie, 20.08.2008; EC6600, Mierzeniec, 10.05.2008; EC6602, las na N od Trzcina, 12.06.2006; EC6611, Pękowo, 10.06.2008; EC6612, Majorat, 12.06.2008; EC6620, Gzy, 20.08.2008; EC6621, Przewodowo, 8.09.2007; EC6623, Białowieża nad rzeką Przewodówką, 12.06.2008; EC6632, Lipniki Nowe, 8.09.2007; EC6700, Chmielewo, 16.09.2007; EC6701, Kleszewo Nowe, 19.09.2007; EC6730, Pułtusk, 16.09.2007;

EC7501, Strzegocin, 8.09.2007; EC7502, Kosiorowo, 8.09.2007; EC7513, Bielany, 20.08.2008; EC7513, Gnaty Wieśniány, 20.08.2008; EC7523, Gnaty Lewiski, 20.08.2008; EC7531, Kędzierzawice, 20.07.2008; EC7600, Skórznice, 8.09.2007; EC7601, Stare Bulkowo, 3.06.2008;

EC8512, Chrcynno, 22.07.2008; EC8520, Budy Siennickie, 15.07.2008; EC8521, Paulinowo, 22.07.2008; EC8601, Wólka, 27.09.2008; EC8601, Mieszki Kuligi, 20.08.2008; EC8602, Jaskółtowo, 7.07.2007; EC8621, Zalesie Borowe, 20.08.2008;

EC9401, Goławice Pierwsze, 5.08.2008; EC9503, Ludwinowo Dębskie, 2.07.2005.

Kotlina Warszawska: EC9612, Skubianka, 27.09.2008; EC9613, Jadwisin, 8.08.2008.

Wzniesienia Mławskie: EC4313, Trzcianka, 22.07.2008; EC4323, Ropole Turzylnie, 22.07.2008.

***Rosa dumalis* Bechst.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC2401, Ożumiech, 4.09.2007;

EC3503, Bartniki koło Przasnysza, 29.08.2008; EC3510, Grójec koło Przasnysza, 4.09.2008; EC3533, Leszno koło Przasnysza, 25.08.2008; EC3600, Kuskowo koło Przasnysza, 4.09.2008; EC3611, Cegielnia koło Przasnysza, 2.09.2008; EC3611, Rogowo koło Przasnysza, 29.09.2007; EC3621, Wyrąb Karwacki, 29.09.2007; EC3710, Łazy nad Orzycem, 29.09.2007; EC3711, Krasnosielc, 8.08.2006 i 1.09.2007; EC3721, Sulicha, 1.09.2007;

EC4422, Opinogóra Górna, 3.09.2007; EC4530, Kołaczków, 19.08.2008; EC4623, Młodzianowo, 15.10.2006; EC4702, Rzechowo Wielkie koło Makowa Mazowieckiego, 7.08.2008; EC4703, Rzechowo-Gać, 4.08.2006; EC4730, Obiecanowo, 1.09.2007 (forma owłosiona);

EC5323, Nużewko, 10.07.2008; EC5403, Pałuki, 18.08.2008; EC5411, Grędzice, 9.06.2008; EC5500, Kobylin, 10.07.2008; EC5501, Pajewo Króle, 19.08.2008; EC5522, Wola Gołymińska, 18.08.2008; EC5532, Gołymín, 26.06.2008; EC5633, na W od Dzierżanowa, 15.10.2006; EC5720, Pomaski Wielkie, 15.10.2007; EC5830, Studzianki, 26.07.2008;

EC6303, Sarnowa Góra, 12.08.2008; EC6433, Koźniewo Wielkie, 11.06.2008; EC6503, Osiek Aleksandrowo, 19.08.2008; EC6511, Ostaszewo Begno, 11.06.2008; EC6520, Gotardy, 11.06.2008; EC6523, Nowa Borza, 20.08.2008; EC6600, Mierzeniec, 12.08.2008; EC6601, Trzciniac, 12.06.2008; EC6611, Pękowo, 10.06.2008; EC6621, Nowe Przewodowo, 20.08.2008; EC6700, Chmielewo, 16.09.2007, *leg. Z. Głowacki et P. Marciniuk*; EC6720, Kleszewo 16.09.2007, *leg. Z. Głowacki et P. Marciniuk*;

EC7303, Karolinowo koło Serocka, 26.07.2008; EC7501, Strzegocin, 8.09.2007; EC7502, Kosiorowo, 10.07.2008; EC7503, Gąsiorowo, 8.09.2007; EC7513, Bielany, 20.08.2008; EC7513, Gnaty Wieśniány, 20.08.2008; EC7523, Gnaty Lewiski, 20.08.2008; EC7601, Lipniki Stare, 12.08.2006;

EC8422, Czajki, 19.07.2008; EC8433, Siennica, 27.09.2008; EC8521, Paulinowo, 18.08.2008; EC8611, Błędostowo, 20.08.2008; EC8621, Wólka Zaleska, 27.09.2008;

EC9401, Goławice Pierwsze, 5.08.2008; EC9601, okolice rezerwatu „Zegrze”, 30.07.2007.

Kotlina Warszawska: EC9610, Dębe nad Zalewem Zegrzyńskim, 2.07.2008; EC9622, Skubianka, 27.09.2008; EC9700, Serock, 20.08.2008.

Rosa canina* × *R. dumalis

Wysoczyzna Ciechanowska: EC5730, Dzierzanowo, 15.10.2006;

EC6521, Szyszki, 4.09.2008.

***Rosa gorenkensis* Besser**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC3600, Kuskowo koło Przasnysza, 4.09.2008; EC3611, Cegielnia koło Przasnysza, 2.09.2008;

EC4412, Załuże-Imbrzyki, 18.08.2008; EC4530, Kołaczków, 19.08.2008; EC4532, Milewo-Rączki, 18.08.2008;

EC5403, Pałuki, 18.08.2008;

EC6532, Skaszewo Włościańskie, 20.08.2008.

***Rosa inodora* Fr.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC5731, Laski, 16.09.2007;

EC6603, Przemianowo, 1.09.2007;

EC9401, Goławice Pierwsze, 5.08.2008.

***Rosa multiflora* Thumb.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC6611, Pękowo, 10.06.2008.

Kotlina Warszawska: EC9610, Dębe nad Zalewem Zegrzyńskim, 2.07.2008.

***Rosa rubiginosa* L.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC4501, Bartoły, 7.08.2008; EC4521, Grabowo Wielkie, 7.08.2008;

EC6402, Szwejki, 12.08.2008; EC6611, Pękowo, 10.06.2008;

EC8422, Czajki, 19.07.2008.

Kotlina Warszawska: EC9601, Wola Smolana, 20.08.2008; EC9613, Jadwisin, 8.08.2008; EC9923, Skubianka, 27.09.2008.

***Rosa rugosa* Thumb.**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC3623, Suche, 1.09.2007;

EC4712, Zacisze, 12.09.2007;

EC8523, Jaskółowo, 7.07.2007.

***Rosa sherardii* Davies**

Wysoczyzna Ciechanowska: EC3510, Grójec koło Przasnysza, 4.09.2008; EC3611, Cegielnia koło Przasnysza, 2.09.2008;

EC4532, Milewo-Rączki, 18.08.2008;

EC6513, Osiek-Aleksandrowo, 14.08.2006; EC6520, Gotardy, 8.09.2007;

EC7413, Klukowo, 10.08.2007; EC7503, Gąsiorowo, 20.08.2008;

EC8422, Czajki, 19.07.2008 (forma bezgruczołowa); EC8602, Jaskółowo, 7.07.2007; EC8621, Wólka Zaleska, 27.09.2008; EC8631, Zalesie Borowe (skrzyżowanie Powielin – Nasielsk), 11.08.2005; EC8730, Wierzbica, 8.08.2008;

EC9423, Brody Parcele, 18.08.2005; EC9510, Kikoły, 26.08.2008, *leg. Z. Głowacki et P. Marciniuk*.
Kotlina Warszawska: EC9601, Wola Smolana, 20.08.2008; EC9923, Skubianka, 27.09.2008.
Dolina Dolnej Narwi: EC7701, Pułtusk Popławy, 8.09.2007.
Wzniesienia Mławskie: EC4401, Lipa, 18.10.2008; EC4410, Kotermań, 10.08.2008.

Rosa villosa L.

Wysoczyzna Ciechanowska: EC4532, Milewo-Rączki, 9.05.2008.

Podziękowania. Panu prof. dr. Jerzemu Zielińskiemu bardzo serdecznie dziękuję za pomoc w oznaczeniu róż.

SUMMARY

In the area of the geographical mesoregion of the Ciechanowska Upland (northern Mazovia) the occurrence of nine species was observed as well as the presence of one interspecific hybrid of the genus *Rosa*. Among the nine species there were six native species for the Polish flora: *R. canina*, *R. dumalis*, *R. inodora*, *R. rubiginosa*, *R. sherardii* and *R. villosa* and three antropophytes: *R. gorenkensis*, *R. multiflora*, and *R. rugosa*. Only spontaneous sites were given in case of antropophytes. The most common native *Rosa* species of the Ciechanowska Upland, which are equally common all over Poland, were: *Rosa canina* – 56 sites and *R. dumalis* – 57 sites (a site = species presence in the ATPOL square with a side of 2,5 km). The very rare species, which had not been reported in the Ciechanowska Upland before, were: *R. inodora* – three sites and *R. villosa* – one site.

LITERATURA

- ĆWIKLIŃSKI E. & GŁOWACKI Z. 2000 Atlas florystyczny Doliny Bugu. – W: J. B. FALIŃSKI, E. ĆWIKLIŃSKI & Z. GŁOWACKI. Atlas geobotaniczny Doliny Bugu. – Phytocoenosis Suppl. Cartogr. Geobot. **12**: 73–299.
- KONDRACKI J. 2002. Geografia regionalna Polski. s. 370. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- POPEK R. 2002. Róże dziko rosnące Polski. Klucz–Atlas. s. 112. Wyd. Plantpress, Kraków.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – Wiad. Bot. **22**(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

Przyjęto do druku: 12.02.2011 r.